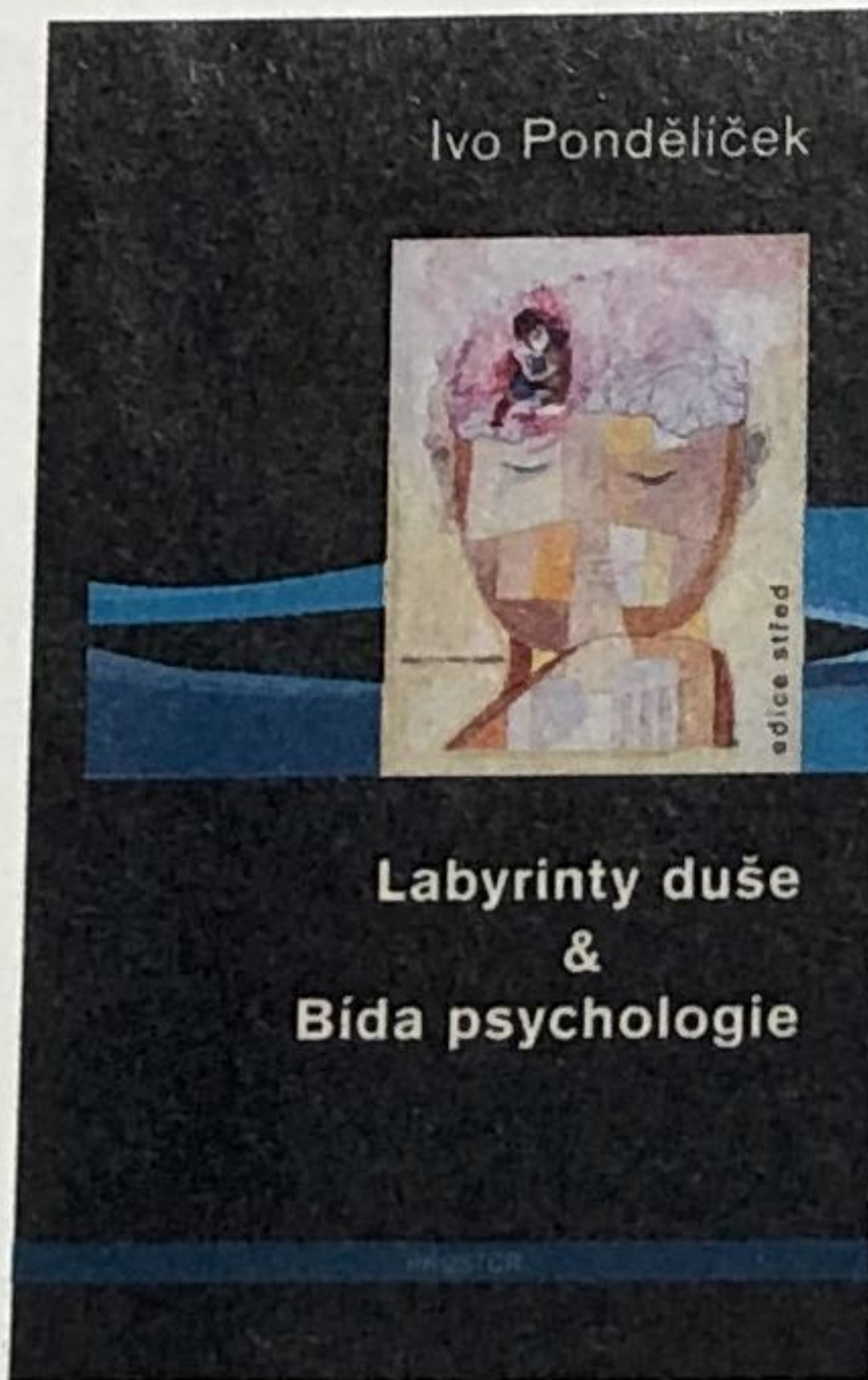

Psychologie podle Pondělíčka

Škoda že jsem při svém stáří tak mladý, že jsem to nezažil. Ta slavná léta šedesátá, kterými se pražská FAMU stále chlubí jaksi více než současnou tvorbou... Jako její studenti zkraje let osmdesátých bychom se asi spíše než v přilehlých hospodách zdržovali přece jenom raději na přednáškách. Na těch literárních Milana Kundery, režisérských Evalda Schorma, dramaturgických Františka (později v Americe Franka) Daniela a také na těch z psychologie filmu Iva Pondělíčka. Stejně jako ostatní jmenovaní, i on musel začátkem normalizace školu opustit a věnoval se snad i důležitější profesi lékařského psychologa a sexuologa, přičemž jeho nejdůležitější texty z té doby vycházely v samizdatu.

I proto je kniha jeho starších esejů **Labyrinty duše & Bída psychologie** (vydaná nakladatelstvím Prostor) na přebalu uvozena „perestrojkovým“ vyznáním Bohumila Hrabala, vyjadřujícím nadšení nad právě přečteným samizdatovým Pondělíčkovým textem *Od Flauberta k bovarismu*, týkajícím se procesu hysterické konverze. (Ostatně některými ze

současných studentů byla zase nadšeně přijata i má vlastní nabídka „doporučené četby“, tedy Pondělíčkovy starší knihy *Fantaskní umění...*) Texty, zahrnuté v současné publikaci, prozrazují vedle odborné akribie i to, co je právě pro autorovu gene-

raci příznačné – obdivuhodnou „sečtělou“, obeznámenost s literaturou (prózou, poezií i filozofií) a uměním, nanejvýš výtvarným (ve výčtu Pondělíčkových aktivit nepřehlédněme, že je též oceňovaným malířem). Proto může proud jeho myšlenek zahrnovat i překvapivá střetávání psychologicko-uměleckých kontextů a konotací. Významný esejistický text *Bída psychologie* zase přesvědčivě rozkrývá příčinu „rozpaků“ nad dnešní klinikou, ale i „mediální“ psychologií. Nahlíželi-li někdy tento stav jako téměř nefunkční, hodný změny a návratu jak k vědeckosti psychologie, tak její léčebné „celostnosti“, zdála by se taková analýza stavu jako bezútěšná. A to v pravém smyslu slova, tedy pro pacienta. Samotný autorův text však může zafungovat jaksi v opačném gardu. Naše psychologické problémy nacházejí svou naději už jenom tím, nakolik jsou nazřeny, rozkryty a zobecněny. Myšlenky profesora Pondělíčka (ročník 1928), moudrého a osvíceného muže, jsou svou nadstandardní empatičností právěže útěšné...

■ **Jaroslav Vanča**, pedagog FAMU